

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 25. oktoober 2019
(OR. en)

13463/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2019/0242(NLE)

ACP 124
FIN 691

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	25. oktoober 2019
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2019) 550 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mille Euroopa Liit võtab AKV-ELi suursaadikute komitees seoses AKV-ELi koostöölepingu artikli 95 lõike 4 kohaste üleminekumeetmete vastuvõtmise otsuse vastuvõtmisega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2019) 550 final.

Lisatud: COM(2019) 550 final

Brüssel, 25.10.2019
COM(2019) 550 final

2019/0242 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**seisukoha kohta, mille Euroopa Liit võtab AKV-ELi suursaadikute komitees seoses
AKV-ELi koostöölepingu artikli 95 lõike 4 kohaste üleminekumeetmete vastuvõtmise
otsuse vastuvõtmisega**

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev komisjoni otsus sisaldab ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus seisukoha kohta, mille liit võtab AKV-ELi suursaadikute komitees ELi ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma vahel 23. juunil 2000 Cotonous alla kirjutatud koostöölepingu¹ (edaspidi „Cotonou leping“) artikli 95 lõike 4 kohaste üleminekumeetmete vastuvõtmise kohta. Komisjon teeb ettepaneku pikendada Cotonou lepingu kõikide sätete kohaldamist kuni 31. detsembrini 2020 või kuni liidu ja AKV riikide vahel uue koostöölepingu jõustumiseni, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Cotonou leping

Cotonou leping on alates 2000. aastast olnud ELi ja 79 AKV riigi suhete raamistik. Leping sõlmiti 20 aastaks, kehtivusega alates 1. märtsist 2000 kuni 29. veebruarini 2020. Seda muudeti 2005. ja 2010. aastal.

Cotonou lepingu kehtivus lõpeb 29. veebruaril 2020. Septembris 2018 alustati läbirääkimisi uue AKV-ELi koostöölepingu sõlmimiseks. Siiski on nüüdseks selge, et kõnealuste läbirääkimiste tulemusel ei jõuta uue lepinguni piisavalt vara, et seda oleks võimalik kohaldada eespool nimetatud kehtivusaja lõppemisel. Selles olukorras jääks ELi-AKV suhetes vaakum, mille tekkimine tuleb ära hoida.

2.2. AKV-ELi ministrite nõukogu

AKV-ELi ministrite nõukogu on Cotonou lepingus (artikkel 15) sätestatud ministrite tasandi organ. Sinna kuuluvad ühelt poolt Euroopa Liidu Nõukogu liikmed ja Euroopa Komisjoni liikmed ning teiselt poolt üks liige iga AKV riigi valitsusest. Lisaks muudele ülesannetele võtab ministrite nõukogu vastu Cotonou lepingu rakendamiseks ja täitmiseks vajalikud otsused. Ministrite nõukogu teeb oma otsused lepinguosaliste ühisel kokkuleppel. Otsused kehtivad üksnes siis, kui kohal on i) vähemalt pool Euroopa Liidu Nõukogu liikmetest (st 14 ELi liikmesriikide ministrit), ii) üks komisjoni liige ja iii) kaks kolmandikku AKV riikide valitsusi esindavatest liikmetest (st valitsuse liikmed 55-st AKV riigist).

2.3. Üleminekumeetmed

Cotonou lepingu artikli 95 lõike 4 teises lõigus on öeldud järgmist: „*Ministrite nõukogu võtab kõik üleminekumeetmed, mida võib vaja minna uue lepingu jõustumiseni*“. Cotonou lepingu artikli 95 lõike 4 teise lõigu kohaselt võib kohaldada üleminekumeetmeid, et pikendada Cotonou lepingu kohaldatavust tervikuna või osaliselt kuni uue lepingu kohaldamise kuupäevani (ajutine kohaldamine või jõustumine). Seega on nende üleminekumeetmete kehtestamine vajalik, et vältida ELi-AKV suhetes poliitilist, institutsioonilist ja õiguslikku vaakumit.

Selleks et säilitada AKV riikidega õiguslik, poliitiline ja institutsionaalne järjepidevus ja arvestades, et uue lepingu kohaldamiseni enne praeguse õigusraamistiku kehtivuse lõppemist ei jõuta, on vaja vastu võtta üleminekumeetmed, millega pikendada praeguse lepingu kohaldamist.

¹ Nõukogu 19. detsembri 2002. aasta otsus, mis käsitleb partnerluslepingu sõlmimist ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ja teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, mis allkirjastati 23. juunil 2000. aastal Cotonous (ELT L 65, 8.3.2003, lk 27).

2.4. AKV-ELi suursaadikute komitee poolt üleminekumeetmete vastuvõtmine

Cotonou lepingu artikli 95 lõike 4 kohaselt otsustab üleminekumeetmete vastuvõtmise AKV-ELi ministrite nõukogu². Siiski võib ministrite nõukogu Cotonou lepingu artikli 15 lõike 4 kohaselt anda oma volitused edasi suursaadikute komiteele³. Selleks delegeeris ministrite nõukogu üleminekumeetmete vastuvõtmise otsuse volitused 23. mail 2019 suursaadikute komiteele.⁴ Cotonou lepingu artikli 16 lõike 2 kohaselt võib suursaadikute komitee võtta ministrite nõukogu poolt talle antud volituste piires vastu lepinguosalistele siduvaid otsuseid.

Suursaadikute komitee töökorra kohaselt tuleb komitee kokku korrapäraselt, eelkõige ministrite nõukogu istungite ettevalmistamiseks, ja siis, kui see osutub lepinguosalise taotlusel vajalikuks⁵. Tänu sellele paindlikkusele saab suursaadikute komitee tagada, et otsus üleminekumeetmete kohta tehtaks õigeaegselt ja mitte hiljem kui 2020. aasta jaanuaris.

Seetõttu peab AKV-ELi suursaadikute komitee võtma oma koosolekul vastu otsuse üleminekumeetmete kohta. Selle otsusega tuleks pikendada Cotonou lepingu kohaldamist (edaspidi „kavandatav õigusakt“), nagu on ette nähtud Cotonou lepingu artikli 95 lõikes 4.

Kavandatava akti eesmärk on pikendada Cotonou lepingu kõikide sätete kohaldamist kuni 31. detsembrini 2020 või kuni liidu ja AKV riikide vahelise uue koostöölepingu jõustumiseni või ajutise kohaldamiseni, olenevalt sellest, mis varem saabub.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Üleminekumeetmete kohta tehtud otsuses tuleb kindlaks määrata i) lepingu ajutiselt kohaldatavad osad ja ii) üleminekumeetmete kohaldamise kestus. Komisjon teeb ettepaneku pikendada praeguse Cotonou lepingu kehtivusaega kuni 31. detsembrini 2020, välja arvatud juhul, kui uus leping jõustub või seda asutakse kohaldama enne nimetatud kuupäeva. Kavandatud kuupäev, 31. detsember 2020 langeb kokku kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku ja 11. Euroopa Arengufondi kehtivusaja lõppemisega.

Eespool öeldut silmas pidades tuleb kavandatav liidu seisukoht AKV-ELi suursaadikute komitee istungil vastu võtta.

² AKV-ELi ministrite nõukogu on Cotonou lepingus (artikkel 15) sätestatud ministrite tasandi organ. Sinna kuuluvad ühelt poolt Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni liikmed ning teiselt poolt üks liige iga AKV riigi valitsusest. Lisaks muudele ülesannetele võtab ministrite nõukogu vastu Cotonou lepingu rakendamiseks ja täitmiseks vajalikud otsused. Ministrite nõukogu teeb oma otsused lepinguosaliste ühisel kokkuleppel. Otsused kehtivad üksnes siis, kui kohal on i) vähemalt pool Euroopa Liidu Nõukogu liikmetest (st 14 ELi liikmesriikide ministrit), ii) üks komisjoni liige ja iii) kaks kolmandikku AKV riikide valitsusi esindavatest liikmetest (st valitsuse liikmed 55-st AKV riigist).

³ Suursaadikute komitee luuakse Cotonou lepingu artikli 16 kohaselt. See koosneb ühelt poolt iga liikmesriigi alalisest esindajast ELi juures ja komisjoni esindajast ning teiselt poolt iga AKV riigi ELi juures oleva esinduse juhatajast. Suursaadikute komitee abistab ministrite nõukogu tema ülesannete täitmisel ja täidab kõiki ülesandeid, mis nõukogu on talle usaldanud (Cotonou lepingu artikli 16 lõige 2). Sellega seoses võib ta võtta ministrite nõukogu poolt talle antud volituste piires vastu lepinguosalistele siduvaid otsuseid.

⁴ AKV-ELi ministrite nõukogu 23. mai 2019. aasta otsus nr 1/2019 AKV-ELi suursaadikute komiteele AKV-ELi koostöölepingu artikli 95 lõike 4 kohaste üleminekumeetmete vastuvõtmise otsuse tegemise volituste delegeerimise kohta [2019/920] (ELT L 146, 5.6.2019, lk 114).

⁵ AKV-ELi ministrite nõukogu 8. märtsi 2005. aasta otsuse nr 3/2005 (AKV-EÜ suursaadikute komitee töökorra vastuvõtmise kohta (ELT L 95, 14.4.2005, lk 51)) artikli 1 lõige 1.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud otsused, millega kehtestatakse „*lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku*“.

Mõiste „*õigusliku toimega aktid*“ hõlmab akte, millel on õiguslikud tagajärjed asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Selle mõiste alla kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, kuid mis „*võivad otsustavalt mõjutada liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu*“⁶.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

23. juunil 2000 Cotonous alla kirjutatud AKV-EÜ koostöölepingu artikli 95 lõike 4 teise lõigu kohaselt võib kohaldada üleminekumeetmeid, et pikendada Cotonou lepingu kohaldatavust tervikuna või osaliselt kuni uue lepingu kohaldamise kuupäevani (ajutine kohaldamine või jõustumine pärast ratifitseerimist kõigi lepinguosaliste poolt). Eelkõige – „*Ministrite nõukogu võtab kõik üleminekumeetmed, mida võib vaja minna uue lepingu jõustumiseni*“.

Seega on selge, et akt, mille AKV-ELi suursaadikute komitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kooskõlas lepingu artiklitega 15 ja 16 on kavandatav suursaadikute komitee otsus rahvusvahelise õiguse raames siduv.

Suursaadikute komitee on Cotonou lepingu artikli 16 alusel loodud organ.

Euroopa Liit on koos oma liikmesriikidega Cotonou lepingu osaline ja seega on suursaadikute komitee kavandatav otsus tema jaoks siduv.

Seega on kavandatava otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaloõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaloõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud Cotonou lepingu kui terviku toimimisega, eelkõige pikendamise tulemusel kehtivuse lõppemise kuupäeva

⁶ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

edasilükkamisega. Seega tuleb nõukogu otsuse materiaaõigusliku aluse kindlaksmääramisel lähtuda Cotonou lepingust kui tervikust⁷.

Cotonou leping sõlmiti assotsieerimislepinguna ja see põhineb seega Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklil 310, mis on samaväärne ELi toimimise lepingu artikliga 217. Seepärast on kavandatud otsuse materiaaõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 217.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 217 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

⁷

Vt eelkõige otsus kohtuasjas C-244/17: komisjon vs. nõukogu („Kasahstan“), [ECLI:EU:C:2018:662], punkt 40, ja osutatud kohtupraktika.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mille Euroopa Liit võtab AKV-ELi suursaadikute komitees seoses AKV-ELi koostöölepingu artikli 95 lõike 4 kohaste üleminekumeetmete vastuvõtmise otsuse vastuvõtmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 217 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna („AKV“) riikide rühma liikmete ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vaheline koostööleping („AKV-ELi koostööleping“)⁸ kirjutati alla Cotonous 23. juunil 2000. AKV-ELi koostööleping jõustus 1. aprillil 2003 ja seda kohaldatakse kuni 29. veebruarini 2020.
- (2) Septembris 2018 alustati kooskõlas AKV-ELi koostöölepingu artikli 95 lõike 4 esimese lõiguga läbirääkimisi uue AKV-ELi koostöölepingu sõlmimiseks. Uus leping ei ole praeguse koostöölepingu aegumise kuupäevaks veel kohaldamiseks valmis. Seetõttu peetakse vajalikuks võtta vastu üleminekumeetmed, et pikendada praeguse lepingu sätete kohaldamist.
- (3) AKV-ELi koostöölepingu artikli 95 lõike 4 teises lõigus on sätestatud, et ministrite nõukogu võib vastu võtta üleminekumeetmed, millega pikendada AKV-ELi koostöölepingu kohaldatavust tervikuna või osaliselt kuni uue lepingu ajutise kohaldamise või jõustumiseni.
- (4) Cotonou lepingu artikli 15 lõike 4 kohaselt delegeeris AKV-ELi ministrite nõukogu üleminekumeetmete vastuvõtmise volitused 23. mail 2019 AKV-ELi suursaadikute komiteele⁹. AKV-ELi suursaadikute komiteel on enne jaanuari 2020 kavas korraline koosolek, kus ta teeb otsuse võtta vastu AKV-ELi koostöölepingu artikli 95 lõike 4 kohased üleminekumeetmed.
- (5) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel AKV-ELi suursaadikute komitees võetav seisukoht, kuna kavandatav akt on liidule siduv.
- (6) Käesolevas otsuses tuleks sätestada liidu seisukoht kiita kavandatav akt AKV-ELi suursaadikute komitees heaks,

⁸ Lepingut (ELT L 317, 15.12.2000, lk 3) on muudetud 25. juunil 2005 Luxembourgis alla kirjutatud lepinguga (ELT L 209, 11.8.2005, lk 27) ja 22. juunil 2010 Ouagadougous alla kirjutatud lepinguga (ELT L 287, 4.11.2010, lk 3).

⁹ Nõukogu 22. mai 2019 aasta otsus Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta AKV-ELi ministrite nõukogus seoses AKV-ELi suursaadikute komiteele AKV-ELi koostöölepingu artikli 95 lõike 4 kohaste üleminekumeetmete vastuvõtmise otsuse tegemise volituste delegeerimisega (ELT L142, 29.5.19, lk 67).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

AKV-ELi suursaadikute komitees AKV-ELi koostöölepingu artikli 95 lõike 4 kohaselt liidu nimel võetav seisukoht on pikendada 23. juunil 2000 Cotonous alla kirjutatud AKV-ELi koostöölepingu kõikide sätete kohaldamist kuni 31. detsembrini 2020 või kuni liidu ja AKV riikide vahelise uue koostöölepingu jõustumiseni või ajutise kohaldamiseni, olenevalt sellest, mis varem saabub.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*